

Muligheder for forsikring af frivillige indsatser

Baggrund

Som følge af en lovændring af social- og serviceloven, er det fra sommeren 2017 blevet muligt for kommuner at forsikre frivillige indsatser, således personer som udfører en frivillig indsats kan dækkes, hvis de kommer til skade eller afstedkommer en skade. Det er alene frivillige indsatser i tilknytning til den kommunale opgavevaretagelse, som kommunalbestyrelsen har hjemmel til at ansvars- og/eller ulykkesforsikre. Der er tale om en "kan"-bestemmelse og ikke en "skal"-bestemmelse.

Hidtil har kommuner alene forsikret personer, der udfører frivilligt arbejde på de kommunale institutioner. Frivilligt arbejde er blandt andet karakteriseret ved, at det planlægges efter skemaer og udføres efter instruks.

Frivillige indsatser adskiller sig fra frivilligt arbejde ved, at det ikke er skemalagt og ikke udføres efter en bestemt instruks. Lovændringen i social- og serviceloven gør det muligt at forsikre frivillige indsatser, hvis disse sker i tilknytning til den kommunale opgavevaretagelse.

Lovændringen giver mulighed for at ansvarsforsikre og/eller ulykkesforsikre personer, som udfører en frivillig indsats i tilknytning til den kommunale opgavevaretagelse.

En ansvarsforsikring kan dække skader, som den frivillige forvolder under udførelsen af den frivillige indsats efter de almindelige erstatningsretlige regler. Forsikringen skal dække i samme omfang og efter de samme vilkår som frivilligt arbejde og efter de samme principper, der efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler er gældende.

En ulykkesforsikring kan dække skader ved en ulykke under udførsel af den frivillige indsats eller sygdom, som den frivillige har pådraget sig som en følge af påvirkninger i forbindelse med udførelse af indsatsen. Forsikringen skal dække i samme omfang som en arbejdsskadeforsikring dækker frivilligt arbejde – fx dækning af varige mén, erstatning ved død, behandlingsudgifter, tandskader, brilleskader, erhvervsevnetab såfremt skadelidte stadig er erhvervsaktiv.

Det vurderes ikke at være meningsfuldt alene at etablere en af de ovennævnte dækninger i forhold til at forsikre frivillige indsatser, da begge forsikringsdækninger vil være relevante for personer, der udfører en frivillig indsats.

Hvem er målgruppen?

Varde Kommune har mange områder, hvor personer yder frivillige indsatser. Følgende målgrupper kan være omfattet:

- Frivillige på social-, sundheds- og ældreområdet, fx på plejecentre og de sociale tilbud
- Frivillige på kultur- og fritidsområdet, fx på biblioteker og kulturhuse
- Frivillige på arbejdsmarkedsområdet, fx på Jobcenter Varde
- Frivillige tilknyttet events, som kommunen arrangerer
- Frivillige på børne- og ungeområdet, fx på skoler og i daginstitutioner
- Frivillige på natur- og miljøområdet, fx ifm. pleje af grønne arealer
- Frivillige i projekter, der udføres i partnerskab med kommunen
- Øvrige frivillige, som udfører indsatser i tilknytning til kommunal opgaveløsning

Lovændringen giver mulighed for at forsikre alle disse personers frivillige indsatser, ligesom det er muligt at udpege typer af frivillige indsatser, som der er et ønske om at forsikre.

Ved en forespørgsel hos fagcheferne i tredje kvartal 2017 omhandlende hvilke typer af frivillige, der gøres brug af i kommunen, fremgik det, at der er stor forskel på brugen af frivillige i de forskellige dele af Varde Kommune. Mens der kun sker en beskedent brug af frivillige på kulturområdet og dagtilbudsområdet, har størstedelen af kommunens skoler erfaring med at samarbejde med frivillige. Der er også tilknyttet frivillige til alle kommunens plejecentre, og på det sociale område gøres der også megen brug af frivillig arbejdskraft. Antallet af frivillige kan dog ikke estimeres præcist på baggrund af ovenstående, da antallet er meget svingende og aktivitetsafhængigt.

Ved en rundspørge i februar måned 2018, fremgik det, at der som minimum er tale om følgende antal frivillige fordelt på direktørområder:

Direktørområde	Antal frivillige
Børn, Læring og Job	225
Plan, Kultur og Teknik	152
Social og Sundhed	366
Hovedtotal	743

Enkelte institutioner har ikke svaret.

De 743 frivillige erlægges 1102 timer om ugen – det er dog vanskeligt at skelne mellem frivilligt arbejde og frivillige indsatser. Til disse frivillige skal lægges personer, som udfører strandrensning og affaldsindsamling samt forældre, der erlægges en frivillig indsats i forbindelse med arbejdsdage i børnehaver og vuggestuer.

Omtrent 100 af de frivillige kommer via en organisation eller forening, heraf flest fra Røde Kors og Ældre Sagen.

Muligheder for Varde Kommune som følge af lovændringen

Det vurderes, at der er en række forskellige muligheder for Varde Kommune som følge af lovændringen. Neden for redegøres for fordele og ulemper forbundet med forskellige forsikringsmodeller. For konkrete, forsikringstekniske forhold henvises herudover til dok. nr. 180060-17.

1. Ingen forsikringsdækning

Da lovændringen giver mulighed for at forsikre frivillige indsatser, men ikke pålægger kommuner at gøre dette, kan Varde Kommune vælge ikke at forsikre frivillige indsatser. Dermed forsætter praksis som hidtil, og personer der udfører frivillige indsatser, anbefales at tjekke, om deres private ansvars- og ulykkesforsikring dækker dem, når de udfører frivillige indsatser. Dette vil være gældende for en række af de personer, der har en ansvars- og ulykkesforsikring. Denne løsning vil ikke indebære yderligere udgifter for Varde Kommune, men kan til gengæld opfattes som et negativt signal og en manglende påskønnelse af de personer, som leverer en frivillig indsats i tilknytning til kommunens opgavevaretagelse.

2. Køb af forsikringer hos eksternt selskab

Varde Kommune kan også vælge at tegne en ansvars- og ulykkesforsikring hos et forsikringsselskab, og altså forsikre de personer, der yder en frivillig indsats. Forsikringsteamet har været i dialog med forsikringsselskaber for dels at indhente præmierne på en ansvars- og ulykkesforsikring, men også for at indhente informationer omkring de oplysninger, Varde Kommune skal levere for at forsikringerne kan tegnes.

Hvis der skal tegnes en ansvars- og ulykkesforsikring, kræver forsikringsselskaberne, at Varde Kommune meget nøje kan kortlægge de personer, der yder en frivillig indsats i tilknytning til den kommunale opgavevaretagelse. Det vurderes ikke at være realistisk, at alle institutioner melder ind med antallet af de personer, der yder en frivillig indsats, hvor mange timer, de yder en

frivillig indsats mv. Det vil være en betragtelig administrativ byrde at indhente disse oplysninger samt at holde dem ajour, da antallet af frivillige er meget svingende. Ud over det administrative arbejde, vil der være udgifter til en forsikringspræmie.

Hvad angår ansvarsforsikringen, kan Varde Kommune vælge imellem forsikringsselskaberne Gjensidige og Protector. Forsikringspræmierne kan læses nedenfor:

Gjensidige	1 kr. pr. time, svarende til 1.665 pr. helår for ansvarsforsikring, dog minimum 20.000.
Protector	Præmien beregnes som 2 % af antallet af helårsansatte i kommunen. I 2017 var der 3.412 helårsansatte i Varde Kommune, svarende til 69 helårsansatte som yder en frivillig indsats. Protector tilbyder en præmie til kr. 400 pr. helårsansat (27.600 kr. 1/1-årlig) med en selvrisiko på 20.000 kr. af enhver skade kr. 800 pr. helårsansat (58.650 kr. 1/1-årlig) med en selvrisiko på 5.000 kr. af enhver skade

Det skal bemærkes, at skadesbehandlingen kun foretages af forsikringsselskabet, når skaden er over selvrisikobeløbet. Skader herunder skal behandles af Varde Kommune. Der skal tages stilling til, hvem der skal varetage denne skadesbehandling. Alt efter antallet af skader, vil der være en større administrativ byrde forbundet med skadesbehandlingen.

Hvad angår ulykkesforsikringen, kan Varde Kommune kun vælge forsikringsselskabet Gjensidige. Forsikringspræmien kan læses nedenfor:

Gjensidige	1 kr. pr. time, svarende til 1.665 pr. helår for ansvarsforsikring, dog minimum 20.000.
-------------------	---

3. Selvforsikring

Varde Kommune kan vælge at være selvforsikrende på ansvars- og ulykkesdelen og forsikrer dermed selv de personer, der yder en frivillig indsats. Hvis Varde Kommune vælger at være selvforsikrende på begge dækninger, kan der købes eksternt hjælp til skadebehandling, da dette ikke er en opgave, Team Forsikring for nuværende har kompetencer til at varetage.

Der vil være udgifter forbundet med at tilkøbe assistance til skadebehandling:

For så vidt angår skadebehandling på ansvarsdækningen, har Varde Kommune indhentet et tilbud fra Protector, som tilbyder skadebehandling til 3.000 kroner pr. skade.

For så vidt angår ulykkesdækningen, tilbyder eksterne leverandører skadebehandling efter medgået tid for 1.000 kr. pr time + moms.

Administration i forbindelse med eventuelle skader

Uagtet om Varde Kommune tegner en ansvars- og ulykkesforsikring hos et forsikringsselskab, er selvforsikrende på begge dækninger eller en kombination heraf, vil det påhvile de enkelte institutioner, som oplever skader at anmelde disse. De enkelte institutioner skal beskrive hændelserne omkring de skader, der eventuelt kan komme i forbindelse med frivillige indsatser. Disse beskrivelser skal være meget nøje beskrevet, således det med al tydelighed fremgår, hvordan en skade er sket for en person, der har ydet en frivillig indsats i tilknytning til den kommunale opgavevaretagelse. Det vil betyde, at de

enkelte institutioner skal påtage sig et ansvar ift. at have styr på alle de personer, der yder en frivillig indsats.

Fem måder at agere på

Samlet set vurderes det, at Varde Kommune kan vælge én af nedenstående fem løsninger som reaktion på lovændringen vedrørende forsikring af frivillige indsatser. Notatet har oplistet fordele og ulemper ved de forskellige forhold, som forvaltningen vurderer disse.

1. Varde Kommune vælger ikke at forsikre frivillige indsatser.
2. Varde Kommune vælger at tegne en ansvars- og ulykkesforsikring hos et forsikringsselskab
3. Varde Kommune vælger at være selvforsikrende på både ansvars- og ulykkesdækningen
4. Varde Kommune tegner en ansvarsforsikring hos et forsikringsselskab og er selvforsikrende på ulykkesdækningen
5. Varde Kommune tegner en ulykkesforsikring hos et forsikringsselskab og er selvforsikrende på ansvarsdækningen

Status i andre kommuner

Lovændringen har medført, at en række andre kommuner har forholdt sig til, hvordan de ønsker at agere ift. muligheden for at forsikre frivillige indsatser. Varde Kommune har været i dialog med nogle andre kommuner for at få oplyst, hvilke beslutninger de har truffet som følge af lovændringen. De kommuner, Varde har været i dialog med, har lavet et estimat på hvor mange timer, der ydes frivillige indsatser i deres kommune, og ud fra disse har de truffet beslutning enten at købe en forsikring eller at være selvforsikrende. Kommunerne har valgt at forsikre både ansvars- og ulykkeskader. Flertallet er selvforsikrende.

Uanset hvilken beslutning der træffes i Varde Kommune, vurderes det, at det vil være meningsfuldt at evaluere den efter et år.

